

HER ÇOCUK ÖĞRENEBİLİR

Günlük hayatımızda arkadaş sohbetlerinde ya da aile arası konuşmalarda belki en sık geçen diyaloglardan biri şudur: “ Aynı anne babadan olan iki kardeş nasıl bu kadar farklı olabiliyor? Birisi bu kadar başarılı ve sorumluyken diğersinin bu kadar haylaz ve sorumsuz oluşu şaşılacak şey doğrusu!!!” Aslında bu gayet normal karşılanması gereken bir durum çünkü dünya üzerindeki her birey tektir ve tüm özellikleriyle kendine özgüdür. Zaman zaman kendimizi başkalarıyla kıyaslasak da aslında yaptığımız her iş, bu “teklik” olgusu içinde DNA yapımız kadar bize has ve özeldir.

Dünya üzerinde altı milyar insan yaşıyorsa bu altı milyar farklı zihinsel yapı demektir. Her zihin farklı işleyiş yapısına sahiptir ve şu an var olan türlü meslekler, sanat eserleri, mimari yapılar, kurum ve kuruluşlar bu farklı zihinlerin ürünüdür. Dolayısıyla bizler, yaşantılarımızın bu ahenk ve farklılıklarla birlikte güzelleştiğini göz ardı edersek hem bireysel hem de toplumsal ilerleyişimize büyük bir sekte vurmuş oluruz.

Çoğumuz belli bir yaşa gelip iş güç sahibi olduktan sonra şöyle konuşmalar yapmışızdır: “ Çocukken daha iyi yönlendirilseydim belki çok iyi bir müzisyen (ressam, mimar, bilim adamı, öğretmen vs.) olabilirdim...” Peki, biz, yani çocukları kendi yeterlilikleri doğrultusunda yönlendirmemiz gerektiğinin farkında olan yetişkinler neden çocuklarımızın belli alanlarda “başarısız” olduğunu gördüğümüzde panik olup onun üzerine gider ve diğer yandan kendimizi harap ederiz? Belki de çocuğunuz bu yolla size bir mesaj vermek istiyordur: “ Ben farklıyım, zihnim farklı şekilde çalışıyor, doğru yöntemle ben de öğrenebilir ve anlayabilirim”

Evet, aslında işin özü bu, hayatını okul çağındaki çocukların başarıya ulaşmalarını adayan Amerikalı eğitim uzmanı ve çocuk doktoru Mel Levin’in söylediği gibi “ Her çocuk başarabilir” yeter ki biz onların zihinsel yapılarını anlayıp, çocuğumuzla beraber, ona en uygun öğrenme yöntemini keşfedebilelim.

Bu süreçte ebeveynlerin çocukla beraber hareket etmesi yani eğer çocuğun herhangi bir alanda (okuma, yazma, anlama, dinleme vs.) bir sorunu varsa bu süreçte onu da dâhil edip birlikte adım atması çok önemlidir. Çünkü çoğu anne- baba, tüm çocuklar birinci dönemlerinin sonunda okumaya geçerken kendi çocukları geçemediğinde, bütün özel derslere kurslara rağmen çocuğun ders notları düzelmediğinde, bütün yaptırımlara rağmen çocuk ev ödevlerini yapmadığında vb. haklı olarak bir şeyleri eksik yaptıkları hissine kapılmakta ve üzülüp, sıkıntıya düşmektedir. Çocuklarına faydalı olacağına inandıkları çeşitli yollar deneyip, zorluk yaşanan alanı uygun buldukları yollarla desteklemeye çalışmaktadırlar. Fakat farkında olmalısınız ki bu süreçte kaygı yaşayan yalnız ebeveynler değildir...

Bir de tüm bu beklentilerin farkında olup derslerinde başarısız olduğunun ve anne-babasını üzdüğünün bilincinde olan çocuğunuzun yaşadığı yetersizlik duygusunu düşünün... Ne yaparlarsa yapsınlar doğru okuyamayan, ne kadar

dikkatli dinlerse dinlesin eve döndüğünde öğretmenin anlattığını bir türlü hatırlayamayan ya da bir türlü organize olamayan çocuklar; aslında kendi hataları olmayan, doğuştan getirdikleri bir zihinsel yapının, öğretmenlerin, eğitim sisteminin, kalıplaşmış öğretim metodlarının ve ne yazık ki kendi anne-babalarının yargılamaları kıskacında hak etmedikleri bir bedel ödemekte ve kimi zaman bir ömür boyu taşımak zorunda kalabilecekleri etiketlere maruz kalmaktadırlar.

İşte tam bu noktada eğitimciler ve ailelere büyük görevler düşmektedir. Çocuğunuz ya da öğrenciniz size “ Ben farklıyım” mesajını herhangi bir şekilde veriyorsa onun bu çağrısına, onu destekleyecek şekillerde karşılık vermelisiniz. Çünkü her çocuk öğrenebilir...

Aileler Ne Yapmalı?

- Bütün gücünüzü çocuğunuzun aksayan yönlerine vermek yerine onu güçlü olduğu alanlarda desteklemeli, zamanla kaybolan özgüveninin yerine gelmesini sağlamaya çalışmalısınız.
- Çocuğunuz herhangi bir öğrenme problemi yaşadığında bu durumun onu duygusal yönden de etkileyebileceğinin farkında olmalı; ona “neden” demek yerine “ nasıl “ sorusunu sorarak onu anlamaya ve empati kurmaya çalışmalısınız.
- Anlayışlı ve açık fikirli olmalısınız. Çocuğunuzun içinde bulunduğu açmazı size açıkça ifade edebilmesine imkân vermeli, ebeveynlik içgüdülerinizi bastırarak saldırıya geçip vaaz vermemeli ve onu tehdit etmemelisiniz.
- Çocuğunuzun diğer çocuklarla kıyaslamamalıdır. Bu onun kendi içinde hissettiği yetersizliği daha da gün yüzüne çıkarıp kendine olan güvenini düşürebilir. Ona başkalarını örnek vermektense onun başarmış olduğu şeyleri hatırlatarak motive etmeye çalışmalısınız.
- Başkalarının yanında veya gizliden gizliye onu şikâyet etmemelisiniz. Unutmayın çocuklar olup biten her şeyin, insanların bakışlarının ve ona söylenenlerin farkındadırlar. Şikâyet etmek onun size olan güvenini sarsar ve başkaları karşısında utanmasına, güçsüz hissetmesine neden olur. Ne olursa olsun onun yanında olduğunuzu hissetmesi onun kendine olan güvenini yerine getirip, sorunlarla baş etme gücünü artıracaktır.
- Zaman zaman bu yolda kendinizi yetersiz ve yalnız hissedebilirsiniz. Bu durumda bir profesyonele başvurmak (psikiyatr, psikolog, psikolojik danışman) yarar sağlayabilir. Bir uzmanın desteğiyle süreç hem çocuğunuz hem de sizin için daha verimli hale gelebilir.

Eğitimciler Ne Yapmalı?

- Öğrencilerinizin bireysel farklılıklarına önem vermelisiniz. Bir sınıf içinde tahmin edebileceğinizden çok daha fazla öğrenci farklı öğrenme metoduna

sahiptir. Mümkün olduğunca her çocuğun öğrenme biğimine göre bireysel programlar yapmalı ya da her bireyi kapsayacak Şekilde (görsel, iŐitsel, dokunsal, kinestetik) dersinizi planlayabilirsiniz.

- Öğrencilerinizin akademik yönlerinin yanı sıra onları bireysel olarak da tanımaya çalıŐıp, diğer alanlardaki güçlü yönlerini kendi dersinizde onu teŐvik edecek Şekilde kullanabilirsiniz.
- Okulda sosyal ya da biliŐsel anlamda zorluk çeken bir öğrenciyi arkadaŐlarının yanında rencide etmek, onun arkadaŐlarının önünde küçük düŐmesine yol açıp, özgüvenini ve kendine olan saygısını yitirmesine sebep olabilir. Bu durumu çocukla bireysel olarak görüŐmelisiniz.
- ğrenme güçlüğü olan ya da sosyal anlamda sıkıntı yaşayan bir ocuk dersin gidiŐatını etkileyebilir. Böyle durumlarda azarlamak, kızmak ya da görmezlikten gelmek olumlu sonuçlar vermeyebilir. Tüm bunların yerine, onu anlamaya çalıŐın, onu destekleyin, ona uygun öğrenme biğimini keŐedin ve gerekirse rehber danıŐmanla ya da bir uzman yardımıyla onun için Bireysel Eğitim Programı (BEP) hazırlayın.
- Sınıfınızda herhangi bir alanda güçlük çeken bir ğrenci varsa bu durumu mutlaka aile ile paylaŐmalı ve onları da sürece dâhil etmelisiniz. Okulda verilen destek evde de devam etmezse süreçte bir kopmanın meydana gelmesi olasıdır. Bu nedenle ailenin de durumun farkında olması ve evde buna uygun bir ortam yaratması önemlidir.
- Sınıfınızdaki diğer öğrenciler belirttiğim alanlarda zorluk yaşayan öğrencinize "zel" davrandığınızı ya da onunla daha çok ilgilendiğinizi hissedebilirler. Öğrencilerinize bireysel farklılıklardan bahsedin; sınıf içindeki çeŐitliliđin sınıf atmosferine olumlu etkilerinden bahsedin ve her çocuğa özel olduğu mesajını verin. Gerekirse ocuğun ve ailenin izniyle uyguladığınız programın gerekliliğini uygun bir dille sınıftaki diğer öğrencilerle de paylaŐın.
- Sınıfınızda sosyal ya da biliŐsel anlamda zorluk yaşayan çocukla ilgili rehber danıŐmanla ya da onun aracılığıyla baŐka bir uzmanla iŐbirliđi yapabilirsiniz. Bu iŐbirliđinin ocuk, aile ve eğitimci açısından sürece olumlu katkıları olacaktır.

Sonuç olarak, her bireyin kendine özgü farklılıkları vardır ve her ortamda hepimiz bu farklılıklarla var olmaya çalıŐırız. Tıpkı biz yetişkinler gibi çocuklar da bu var olma sürecinde zor zamanlar yaŐayabilirler. Doğru yolla yaklaŐıldıđında onlar da kendi yollarını bulma konusunda başarılı olabilirler ve öğrenebilirler. Unutmayın; engeller ne kadar büyük olursa olsun her ocuk kendisine inanılıp, yeterli destek verilirse başarabilir...

Ceren Őad
Psikolojik Danışman